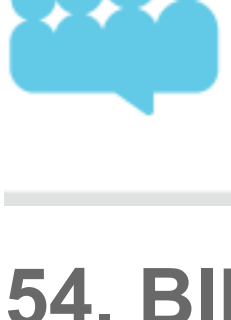

[Ukoliko se bilten ne prikazuje ispravno, molimo Vas kliknite OVDE](#)

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA
SOCIAL INCLUSION AND POVERTY REDUCTION UNIT

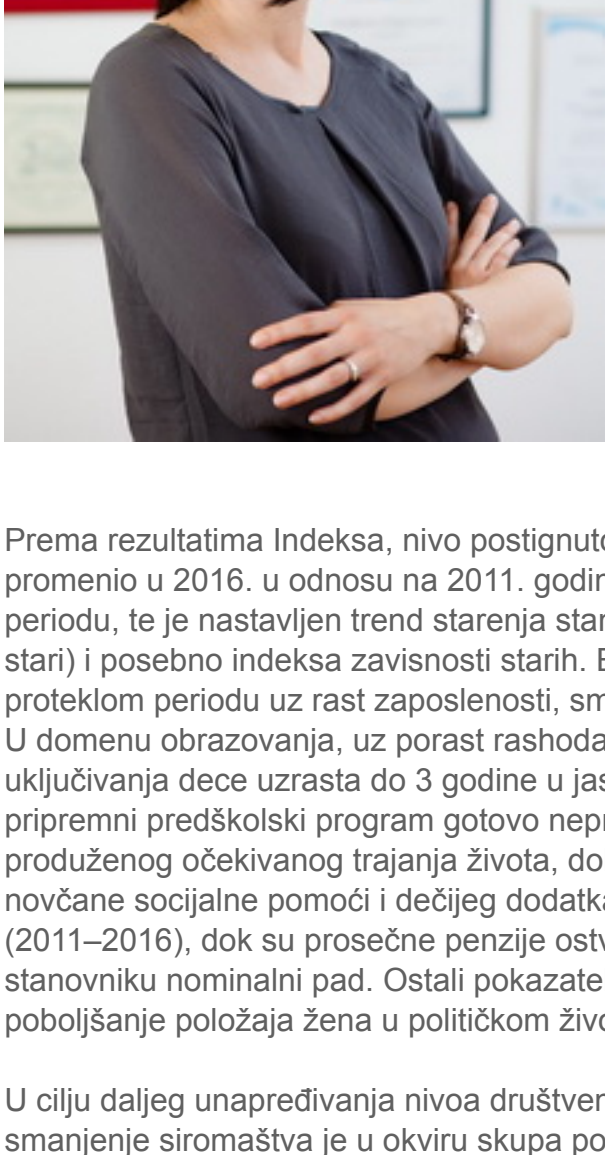

54. BILTEN

O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU I SMANJENJU SIROMAŠTVA

UVODNIK

Indeks društvenog razvoja gradova i opština

Piše: Lidija Kuzmanov, analitičarka društvenog uticaja i savetnica menadžerke za finansije, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije je pripremio **ново, dopunjeno izdanje Indeksa društvenog razvoja gradova i opština**. Indeks društvenog razvoja je kompozitni indeks koji omogućava poređenje postignutog nivoa društvenog razvoja među gradovima i opštinama Republike Srbije.

Indeks pruža mogućnost poređenja kvaliteta života u gradovima i opštinama, koji se može sortirati, u zavisnosti od ličnih prioriteta, prema šest oblasti: demografija, ekonomska aktivnost, obrazovanje, socijalna zaštita, zdravstvena zaštita, ostali pokazatelji kvaliteta života i društvene participacije. Indeks pokriva period od 2011. do 2016. godine i meri društveni razvoj na skali od 1 do 100, pri čemu veća vrednost indeksa znači i bolje uslove za život u određenoj jedinici lokalne samouprave.

Prema rezultatima Indeksa, nivo postignutog društvenog razvoja u Republici Srbiji se nije značajnije promenio u 2016. u odnosu na 2011. godinu. Demografska slika se nije značajnije menjala u proteklom periodu, te je nastavljen trend starenja stanovništva, uz povećanje indeksa zavisnosti stanovništva (mladi stari) i posebno indeksa zavisnosti starih. Ekonomska aktivnost je pozitivno uticala na društveni razvoj u proteklom periodu uz rast zaposlenosti, smanjenje nezaposlenosti i nominalni rast prosečne neto zarade. U domenu obrazovanja, uz porast rashoda za obrazovanje po stanovniku, ostvaren je napredak na polju uključivanja dece uzrasta do 3 godine u jaslice, dok je udeo dece starosti od 3 godine do polaska u pripremi predškolski program gotovo nepromenjen. Zdravstvena zaštita je ostvarila napredak u pogledu proizvedenog očekivanog trajanja života, dok je stopa vakcinacije dece u opadanju. Udeo korisnika novčane socijalne pomoći i dečijeg dodatka relativno je stabilan u celokupnom posmatranom periodu (2011–2016), dok su prosečne penzije ostvarile nominalni rast, a rashodi za socijalnu zaštitu po stanovniku nominalni pad. Ostali pokazatelji kvaliteta života i društvene participacije ukazuju na poboljšanje položaja žena u političkom životu, uz blagi porast apstinencije na izborima.

U cilju daljeg unapređivanja nivoa društvenog razvoja na lokalnom nivou, Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva je u okviru skupa pod nazivom „Kreiranje javnih politika na lokalnom nivou zasnovanih na podacima“, koji se održao u četvrtak, 13. decembra 2018. godine, pored predstavljanja Indeksa društvenog razvoja takođe najavio i drugi po redu program Lokalne inicijative za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva (LIP) – grant šema za lokalne samouprave.

Prva grant šema LIP Programa je sprovedena 2015/16. godine i u okviru nje je podržano 11 lokalnih inicijativa u pet tematskih oblasti, koje pokrivaju teritoriju 21 jedinice lokalne samouprave u tri regiona u Srbiji – Južna i Istočna Srbija, Šumadija i Zapadna Srbija i Vojvodina.

LIP Program 2019/2020. godine će pružiti priliku lokalnim samoupravama da sprovedu svoje projektne ideje/inicijative, u partnerstvu sa organizacijama civilnog društva, na temu: **Lokalni mehanizmi za socijalnu inkluziju kroz intersektorske politike društvenog razvoja**. Javni poziv za podnošenje predloga projekata će biti objavljen krajem januara 2019. godine.

VESTI

Ekonomski razvoj i zapošljavanje

- Počinje „Praktična Akademija – Niš“
- Predstavniku Srbije dodeljeno specijalno priznanje na EEPA takmičenju
- Aktivnosti Erste Grupe u oblasti socijalnog bankarstva: otvoreno 14.000 radnih mesta širom GIE za ljude iz marginalizovanih segmenata društva

Socijalna zaštita i zdravlje

- Obeležen Međunarodni dan ljudskih prava
- Novi zakonodavni okvir za veću zaštitu radnika i radnica
- Vlada Švajcarske osnažuje ranjive grupe u Srbiji kroz podršku socijalno inovativnim projektima

Obrazovanje

- Održana konferencija „Inkluzivno obrazovanje – put razvoja obrazovanja Srbije“
- Konkurs za eTwinning ambasadore i ambasadorke u Srbiji (rok: 18.1.2019)
- Računari i mentorska podrška za najinovativnije obrazovne inicijative

Osetljive grupe i ljudska prava

- Konferencija „Lokalni mehanizmi za rodnu ravnopravnost – primena načela rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou“
- Konkurs „Podrška EU inkluziji Roma – Osnajivanje lokalnih zajednica za inkluziju Roma“ (rok: 18.2.2019)
- Otvoreno Savetovalište za LGBT+ osobe na Vračaru

EU integracije

- Srbija otvorila dva nova poglavlja u pregovorima sa EU
- Za Srbiju iz IPA 97 miliona evra za energetiku, ekologiju i programe EU
- Model za lokalizaciju procesa evropskih integracija

Vesti iz EU

- Rekordan broj zaposlenih u EU
- Kvalitet života osoba sa invaliditetom u EU
- Projekti iz Rumunije, Slovenije i Italije proglašeni pobednicima Evropskog takmičenja za društvene inovacije 2018. godine

AKTIVNOSTI TIMA

Objavljeno novo, dopunjeno izdanje Indeksa društvenog razvoja gradova i opština

Objavljeno je novo, dopunjeno izdanje Indeksa društvenog razvoja gradova i opština. Izvršene su dopune za 2016. godinu, te je sada indeks dostupan za šest godina (2011–2016). Nakon svih metodoloških dopuna i korekcija tokom prethodnih godina, Indeks je sada stabilan i uoporediv kroz vreme. Ovogodišnje izdanje Indeksa društvenog razvoja omogućava predstavljanje rezultata na interaktivnoj mapi, kao i praćenje trenda društvenog razvoja na nivou lokalnih samouprava.

Indeks društvenog razvoja je kompozitni indeks koji omogućava poređenje postignutog nivoa društvenog razvoja među gradovima i opštinama Republike Srbije. Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva inicirao je izradu metodologije i aplikacije sa ciljem da jedan ovakav alat stavi na raspolaganje svim zainteresovanim konsorcijima, od donosilaca odluka i kreatora politika, do samostalnih istraživača i analitičara. Indeks društvenog razvoja pruža mogućnost poređenja kvaliteta života po gradovima i opštinama, koji se može sortirati, u zavisnosti od ličnih prioriteta, prema šest oblasti: demografija, ekonomska aktivnost, obrazovanje, socijalna zaštita, zdravstvena zaštita, ostali pokazatelji kvaliteta života i društvene participacije.

[Kliknite da pristupite Indeksu društvenog razvoja gradova i opština.](#)

[Preuzmite lifet o Indeksu društvenog razvoja gradova i opština \(.pdf\).](#)

Objavljen novi Indeks rodne ravnopravnosti za Republiku Srbiju

Indeks rodne ravnopravnosti u Srbiji je rezultat nastojanja Vlade Srbije da se stane rodne ravnopravnosti kontinuirano prati primenom ovog međunarodnog instrumenta. Cilj Vlade je da dobijanjem pouzdanih i kvalitetnih informacija kreira javne politike i prati efekte njihove primene kako bi se stanje rodne ravnopravnosti unapredilo.

Indeks rodne ravnopravnosti je važan merni instrument Evropske unije koji meri rodnu ravnopravnost na skali od 1 (potpuna neravnopravnost) do 100 (potpuna ravnopravnost) kroz šest domena: znanje, rad, novac, zdravlje, vreme i moć, kao i dva satelitska domena: nasilje i unakrsne nejednakosti. U 2016. godini Indeks za Srbiju iznosio je 52,4 poena i razlikuje u odnosu na evropski prosek bila je 12,6 poena, najnižiji Indeks rodne ravnopravnosti za Srbiju iznosio 55,9 poena u odnosu na prosek EU – 66,2 poena.

Indeks rodne ravnopravnosti izrađen je u saradnji Koordinacionog tela za rodnu ravnopravnost, Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva i Republičkog zavoda za statistiku, uz podršku Evropskog instituta za rodnu ravnopravnost.

[Kliknite da preuzmete Indeks rodne ravnopravnosti u Republici Srbiji \(.pdf\).](#)

Objavljena brošura sa primerima dobre prakse u oblasti pristupačnosti

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije je, u saradnji sa Zaštitnikom građana i Stalnom konferencijom gradova i opština, pripremio brošuru o Nagradi za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti 2017/18.

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Zaštitnik građana i Stalna konferencija gradova i opština su pre dve godine ustanovili nagradu za jedinice lokalne samouprave koje su u prethodnoj kalendarskoj godini najviše doprinele razvoju svih oblika pristupačnosti na svojoj teritoriji. Cilj Nagrade je promovisanje primera dobre prakse i javna pohvala aktivnosti lokalnih samouprava koje vode ka unapređenju urbanih okruženja tako da postanu pristupačna, bezbedna i ugodna za sve građane i građanke. Takođe, ciljevi ove inicijative su utvrđivanje stanja u oblasti pristupačnosti i uzroka zbog kojih se u punoj meri ne primenjuju propisi koji garantuju prava na pristupačnost javnih objekata, službi i usluga osobama sa invaliditetom i teškoćama u kretanju ili komunikaciji, kao i formulisanje preporuka i planova za unapređivanje stanja u ovoj oblasti.

[Preuzmite brošuru „Nagrada za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti 2017/2018“ \(.pdf\).](#)

Održana obuka za predstavnike i predstavnice jedinica lokalne samouprave posvećena temi pristupačnosti okruženja

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije je u saradnji sa Zaštitnikom građana i Stalnom konferencijom gradova i opština sproveo dvodnevnu obuku o pristupačnosti okruženja za predstavnike i predstavnice jedinica lokalne samouprave.

Obuka je bila namenjena predstavnicima i predstavnicama jedinica lokalne samouprave koje su se prijavile i ušle u uži izbor za dodelu Nagrade za doprinos razvoju svih oblika pristupačnosti, koju dodeljuje Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva, Zaštitnik građana i Stalna konferencija gradova i opština.

Ova obuka je sprovedena sa ciljem da državni službenici i službenice unaprede svoja znanja u oblasti pristupačnosti i razmene iskustva o primerima dobre prakse i izazovima sa kojima se susreću u pogledu unapređivanja pristupačnosti i položaja osoba sa invaliditetom.

AKTUELNI KONKURSI

► [Otvoreno nacionalno godišnje takmičenje za izbor najbolje prakse u oblasti dobrog upravljanja \(rok: 15.1.2019\)](#)

► [Otvoren drugi konkurs Regionalne kancelarije za saradnju mladih \(RYCO\) za finansiranje projekata \(rok: 25.1.2019\)](#)

► [Konkurs „Možemo i mi“ \(rok: 31.1.2019\)](#)

► [Izazov otvorenih podataka \(rok: 31.1.2019\)](#)

Vesti o aktuelnim konkursima možete redovno pratiti na sajtu:

<http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/konkursi>

PROČITAJTE I...

► [Usvojen Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije za mlade za period 2018-2020. godine](#)

► [Počeo sa radom Kontakt centar za javnu upravu](#)

► [Uručena priznanja za šampione u oblasti otvorenih podataka](#)

► [Održan drugi Forum omladinske politike – FOP 2018](#)

► [Dodeljene Nacionalne nagrade za volontiranje 2018](#)

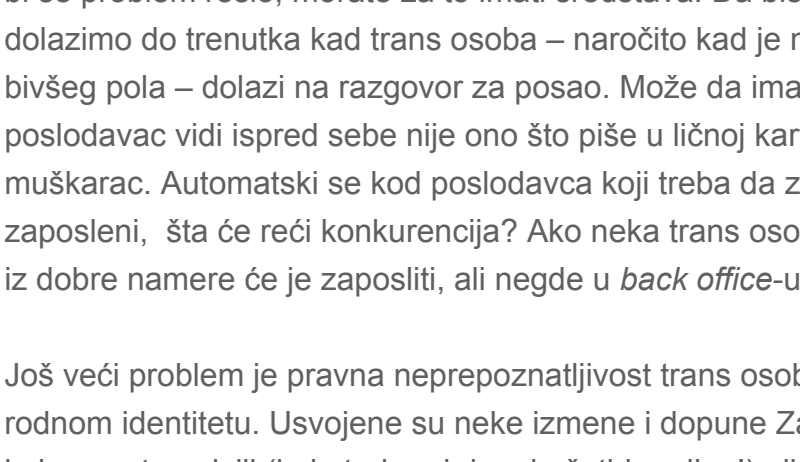
► [Supervolonteri iz Sombora: Aktivizam nas pokreće](#)

Vesti o socijalnom uključivanju i smanjenju siromaštva možete redovno pratiti na sajtu:

www.socijalnoukljucivanje.gov.rs

BLOG O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU

KRISTINA ĐURIĆ (DOSTIGNUĆA MLADIH U SRBIJI): Ono što nemaš, zajmi samom sebi

Kada bi na vaše pitanje „Šta ste po zanimanju?“ neko odgovorio „političološkinja za međunarodnu politiku koja radi u svetu digitalnog marketinga“, kakvu biste reakciju imali? Verujem, bili biste začuđeni.

Da, ali, ovo je samo jedan od dokaza vrtlogovitih promena u svetu. Da mi je neko rekao pre nekoliko godina da ću raditi digitalno oglašavanje u startup-u sa grupom ljudi, pre svega prijatelja, među kojima imate backchain developera, account menadžere, ne bih mi verovala. Još manje da ću sa stručnim znanjem iz oblasti međunarodnih odnosa preći na oblast digitalnog marketinga i završiti master na Fakultetu organizacionih nauka. (...)

Moja priča o konstantnoj promeni i želji da naučim nešto novo proistekla je iz srednjoškolskih dana. Sve svoje slobodno vreme želela sam da upotrim podsvetskim kreiranjem ideja i planova kako da ih sprovedem u delo. Tu mogućnost su mi pružila **Dostignuća mladih u Srbiji**. Zamislite sada grupu srednjokolaca koji kreiraju sopstveni proizvod, njime osvajaju prvo mesto na nacionalnom takmičenju i predstavljaju Srbiju na Evropskom takmičenju učeničkih kompanija. Tadašnji školski resursi omogućili su nam eksperimentisanje i primenu znanja iz hemije koje smo predočili u sveće sa plamenom u boji. Pritom, Gimnazija „Svetozar Marković“ u Nišu je na moju sreću bila deo programa Dostignuća mladih. I da, naš proizvod je bio samo jedan deo lanca cele kompanije koju smo nazvali Candela. Ono što do tada nismo znali jeste kako organizovati kompaniju, napraviti podelu poslova, vršiti finansijske procene i razpolagati budžetom. Pritom bilo nam je važno da naši prijateljski odnosi ne budu narušeni i da, možemo reći, unutarfunkcionarska kultura bude dovoljno profesionalna kako ne bismo dolazili u nepotrebne konflikte posredovane interesom, međusobnim takmičenjem i pohlepom. (...)

Kada vam neka da slobodu da iskažete u delu, misao je već početak pitanja. Krajem na koji našin možete pokušati da nisoa ili ideju sprovedete u delo, to je uvek dobar rezultat. Sam je da ono rekao pre nekoliko godina da ću raditi digitalno oglašavanje u startup-u sa grupom ljudi, pre svega prijatelja, među kojima imate backchain developera, account menadžere, ne bih mi verovala. Još manje da ću sa stručnim znanjem iz oblasti međunarodnih odnosa preći na oblast digitalnog marketinga i završiti master na Fakultetu organizacionih nauka. (...)

Moja priča o konstantnoj promeni i želji da naučim nešto novo proistekla je iz srednjoškolskih dana. Sve svoje slobodno vreme želela sam da upotrim podsvetskim kreiranjem ideja i planova kako da ih sprovedem u delo. Tu mogućnost su mi pružila Dostignuća mladih u Srbiji. Zamislite sada grupu srednjokolaca koji kreiraju sopstveni proizvod, njime osvajaju prvo mesto na nacionalnom takmičenju i predstavljaju Srbiju na Evropskom takmičenju učeničkih kompanija. Tadašnji školski resursi omogućili su nam eksperimentisanje i primenu znanja iz hemije koje smo predočili u sveće sa plamenom u boji. Pritom, Gimnazija „Svetozar Marković“ u Nišu je na moju sreću bila deo programa Dostignuća mladih. I da, naš proizvod je bio samo jedan deo lanca cele kompanije koju smo nazvali Candela. Ono što do tada nismo znali jeste kako organizovati kompaniju, napraviti podelu poslova, vršiti finansijske procene i razpolagati budžetom. Pritom bilo nam je važno da naši prijateljski odnosi ne budu narušeni i da, možemo reći, unutarfunkcionarska kultura bude dovoljno profesionalna kako ne bismo dolazili u nepotrebne konflikte posredovane interesom, međusobnim takmičenjem i pohlepom. (...)

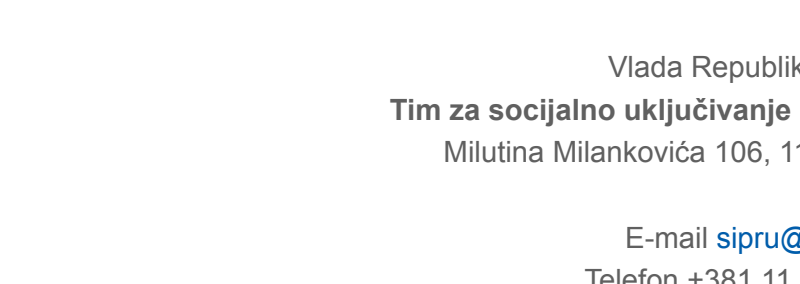
Kada vam neka da slobodu da iskažete u delu, misao je već početak pitanja. Krajem na koji našin možete pokušati da nisoa ili ideju sprovedete u delo, to je uvek dobar rezultat. Sam je da ono rekao pre nekoliko godina da ću raditi digitalno oglašavanje u startup-u sa grupom ljudi, pre svega prijatelja, među kojima imate backchain developera, account menadžere, ne bih mi verovala. Još manje da ću sa stručnim znanjem iz oblasti međunarodnih odnosa preći na oblast digitalnog marketinga i završiti master na Fakultetu organizacionih nauka. (...)

Tekst u celini možete pročitati na [Blogu o socijalnom uključivanju](#).

Druge tekstove naših blogera i blogerki možete pročitati na www.socijalnoukljucivanje.gov.rs/blog/

USPEŠNI PRIMERI

Pravna neprepoznatljivost trans osoba je veliki problem – tranzicija prava od 2 do 4 godine, a za to vreme mora da se živi!

Transkript govora Helene Vuković na 41. Beogradskom Ignite-u „Uključujući se br. 6“ (7. Novembar 2018. godine, Impact Hub, Beograd)

Večeras sam ovde da u ime jedne velike manjinske grupe objasnim šta je ono što najviše tišti sve pripadnike LGBTQ zajednice u Srbiji.

Toga jedan, to je egzistencija. Egzistencija, zbog toga što od nje sve kreće, od prava na život, prava na slobodno kretanje. U poslednje vreme je učestalo nasilje nad LGBT osobama, pogotovo nad trans osobama – prošle godine se dogodilo 7-8 me nevoja malo su prijavili. A svakodnevno nasilje na ulici, diskriminacija na radnom mestu... O tome se ne pona kao priča, pogotovo u toj itojj diskriminaciji. Dosta toga sam osećala na svojoj koži. Znate onaj osećaj kad se zna za vas i svi u potaji pričaju o vama? To najbolje vidite kad ulazite u kancelariju u kojoj radite i svi odjednom začuće. Šta mislite, o kome su upravo razgovarali?

Svetska statistika kaže da je 0,3-0,5% pripadnika jedne populacije transrodno. Pretpostavljam da znate ko su trans osobe? Da dam definiciju: transrodna je ona osoba koja se u svom telu ne oseća prijatno – muškarac zarobljen u telu žene i obrnuto. Ja sam žena sa trans iskustvom.

Kad celog života živite u nekom kavezu, skućeni ste i frustrirani. Taj problem treba nekako da se reši. Da bi se problem rešio, morate za to imati sredstva. Da biste imali sredstva, morate naći poslovni i drugi dolazimo do trenutka kad trans osoba – narediti kad je na početku tranzicije, dok su još vidljivi obrisi bivšeg pola – dolazi na razgovor za posao. Može da ima fantastičan CV i radno iskustvo, ali ono što poslodavac vidi ispred sebe nije ono što piše u ličnoj karti. On pred sobom vidi ženu, a u ličnoj karti je neki muškarac. Automatski se kod poslodavca koji treba da zaposli trans osobu javlja animozitet: šta će reći zaposleni, šta će reći konkurencija? Ako neka osoba ima sreću da pozna neke od poslodavaca, iz dobre namere će je zaposliti, ali negde u back office-u, da ipak ne bude vidljiva.

Još veći problem je pravna neprepoznatljivost trans osoba, pogotovo u Srbiji. Mi još nemamo zakon o rodnom identitetu. Usvajene su neke izmene i dopune Zakona o matičnim knjigama, ali trans osoba koje su u tranziciji (koja traje od dve do četiri godine!) nije omogućeno da promene dokumenta, oznaku pola i matični broj. To same hirurške intervencije prilagodavanja pola rodnom identitetu. Kao što sekih, tranzicija traje od dve do četiri godine, a vi za to vreme morate od nečega živeti, morate jesti, obući se! To su neke osnovne životne potrebe!

Da bismo popravili tu odredbu, mi smo dali predlog da na izmenu dokumenata ne utiče fizička promena pola, već da se promene u dokumentima trans osoba unesu na početku hormonske terapije. Razlog je jednostavan: u okviru procesa tranzicije postoji period od godinu dana koji se zove *real-life test* („test stvarnog života“) tokom kojeg morate u željenom rodnom načinu živeti egzistenciju, završiti posao. I šta onda? Bačeni ste kao gazela pred tigrove, ko prođe – prošao je. Ja jesam imala tu sreću da sam naišla na poslodavce koji se nisu bazirali na to da sam tehnički operisana i završila tranziciju, već su gledali moj CV, moje radno iskustvo...

Put kojim treba da idemo i zalažemo se za rešavanje problema podrazumeva institucije sistema, društveno odgovorne kompanije i nevladin sektor. Civilno društvo bi trebalo da bude malo angažovanije i da labira, da se donesu zakonski i podzakonski akti koji bi obezbedili da trans osobe mogu da žive normalno. (...)

Tekst u celini možete pročitati [ovde](#).

Više uspešnih priča možete pogledati na socijalnoukljucivanje.gov.rs

Срећни празници!
 Happy Holidays!

Ovaj bilten primajte jer se Vaša adresa nalazi na mejling listi Tima za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva. Ukoliko želite da se odjavite sa liste, kliknite OVDE.

Vlada Republike Srbije
 Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva
 Milutina Miliankovića 106, 11070 Beograd, Srbija

E-mail sipru@gov.rs
 Telefon +381 11 311 14 21